

GIÁ BÁN

ĐÔNG-PHÁP	NGOẠI-QUỐC
Một năm: 5.000	8.000
Sáu tháng: 2.500	3.500
Ba tháng: 1.500	2.000

Mua báo phải trả tiền trước.
Thư và mướn gửi cho M. TRẦN
DINH-Phiên, Al đăng quảng cáo
việc riêng tấp (thương nghị) trước.

TIẾNG-DÂN

Chánh-âm của Chủ bút
HUYỀN - THÚC - KHÁNH

Quản lý
TRẦN-DINH-Phiên

LA VOIX DU PEUPLE

Mỗi tuần xuất bản hai kỳ thứ tư và thứ bảy

Báo Quán
Đường Đông-Bà, Huế

Giấy phép số 83
Giấy phép: TIẾNG-DÂN - Huế

Việc dời nên
lại quả - quyết
mà hồng tại dự-
dự.
事成於果決
而敗於猶豫

CÓ TỨC VỚI QUẢ QUYẾT

(CUỘC DUY TÂN NHẬT - BẢN VÀ CUỘC CÁCH MẠNG TRUNG - HOA)

Việc chưa tới mà liệu trước
nên hư thì hiền triết cũng có
chỗ sai lầm; việc đã qua mà
xét lại nhân quả thì kẻ dung
thường cũng thấy được phân
minh. Hiện thời cuộc Trung-
hoa ngày nay, sóng tuôn
nhiều lớp, tơ rối trăm chiều,
ngoại hội nội哄, gió nẩy
đôi sắc, lấy con mắt bàng quan
mà suy xét, dầu cho hiểu thấu
tinh thể đến đâu, cũng không
sao đoán trước cho rành xác
được. Song việc sau tuy không
thể dự trác, mà xét những
việc trước thì ta có thể hạ
một câu đoán rằng: Cuộc cách
mạng Trung hoa mà còn lưu
cái tệ hại cho đến ngày nay,
chính bởi hai chữ « có tức »
gây ra vậy.

Sao vậy? Chỉ so với cuộc
duy - tân Nhật - bản thì đủ
rõ.

Người Nhật-bản đương lúc
người Âu người Mỹ mới tới mà
lặng nhục họ, sau cuộc nhượng
đi thất bại rồi, họ tự biết
minh không bằng người ta, phải
phấn phát tự cường cho bằng
người ta mà sau mới chống
người ta được. Đương lúc bấy
giờ, họ làm việc gì cũng quả
quyết mà không có chút gì
là « có tức »: trong thì tôn vương
thảo mạc, phê phiến tri huyện,
kiệt gi cũng lăm hồ kháng
khải; ngoài thì một mặt cầu
hòa, một mặt biến pháp. Ngày
trước « từ viết từ viết » (F.T.T)
thì ngày nay « lấy dương lấy
dương », ăn mặc nhà cửa, cái
gì cũng lấy: phát giáo họ sùng
phụng; là đường nào, mà chưa
đến đến phải làm trường học.
Đối ngoại, luật pháp không
thông dụng được thì phải
người đi các nước để khảo sát
về thì hành ngay; còn đến thi
đạo luân thuyết, định làm cái
gì thì phải đặt làm cho kỳ
được. Đến lúc lâm đến đời
mới, thói cũ quét sạch sạch
sạch, họ mới xét việc nào là
mới mà có lợi nên bắt, cái gì là
cũ mà có hại nên bỏ, bấy giờ họ
mới xuống ra cái thuyết « bảo
lộ quốc - tự » (保國自衛).
Cuộc duy - tân họ có đi một
đường bước thẳng mà không
có chỗ dự dè, ngần ngại gì,
chính là bởi cái lòng quả quyết
đó. Nay ta xem qua bộ « Tam
thập niên duy tân sử » cũng họ
« Duy tân » không khác gì « Tam
thập niên duy tân sử » của họ
bấy giờ, bản mặt trông không,
một mình có quanh, mình từ
lên thấy lấy mình, không theo
người ta, không cần ai chỉ
báo, một bề thẳng lối, cũng

đường sẽ hay; cái gốc thành
công là bởi cái lòng kháng
khải vô tiền đó. Nếu như họ
làm lỡ dở mà xuống cái thuyết
bảo - tồn sớm, thì kẻ đi người
kéo, kẻ lập người đảo, công
cuộc duy tân của họ, hoặc giả
như cuộc nước Tàu ngày nay
chưa biết chừng! Đáng quí
hóa thay mà cũng đáng sùng
bái thay cái lòng quả quyết
của dân Nhật-bản!

Còn nước Tàu lại khác thể:
dầu tiên thì tự tôn, dầu bị bao
nhiều trận thất bại như cuộc
nha phiến, Điền-viên-Minh bị
đốt, mà cũng cứ cho người ta
là mọi, nghe người Nhật-bản
biến pháp mà lại ngồi cười găm.
Đến trận Giáp - ngô (1894) bị
thua Nhật rồi, khi đó lại sùng
bái người Nhật, nào là biến
pháp, nào là lập hiến, cũng
đều là bắt chước người Nhật
bản, nhưng chỉ bắt chước mà
thôi, còn bề trong thì trăm điều
hủ bại, vẫn y nguyên như mấy
đời Bàn-cổ. Nhà nát mà thay
tường lấm rui, áo rách mà và
từng miếng dẻ, cái thói có tức
của triều Mãn-thanh, kết cuộc
không tự tôn được, đến đó đã
đánh. Đến như công cuộc
cách mạng của ông Tôn-văn thì
chúng ta vẫn khâm phục sùng
bái, nếu như nước Tàu mà
không có ông Tôn văn, thì
triều Mãn Thanh hủ bại đến
nay còn sống sót chưa biết
chừng. Song xét cho kỹ thì
cuộc cách mạng Tàu, cũng vì
đeo theo hai chữ « có tức »,
chưa thoát hẳn đi được, mà
thành có cái cuộc rắc rối này.

(Còn nữa)
M. V.

Một thứ cây rất lạ

Ở Nam-Mỹ có một thứ cây rất lạ
gọi là cây mưa (arbre à pluie), to
lớn sừng sững. Người ta nói rằng ở
xã Péron họ trồng thứ cây ấy để
cầu mưa, và được có hiệu quả rất
mỹ mầu.

La cây này dài và rộng, có cái đầu
lành rất quí là làm cho hơi nước
trên trời đọng lại rồi rơi xuống
làm mưa. Nó là một loài cây rất
nặng nề, cọng thì cái cây ấy lại
chênh lăm ra nước nhiều hơn, mỗi
ngày có thể được ba mươi lít nước
lên. Cái cây này bất kỳ đến giờ trồng
cũng đều cả, và mưa nắng, nóng
lạnh, khi trời thay đổi thế nào nó
cũng tươi tốt như thường. Người
ta đã trồng trên một khoảng đất
rộng chừng một nghìn thước tây
trồng toàn thứ cây này thì mỗi
ngày sẽ được 12 vạn lít nước.
(12.000 litres).

Giảng-hạ

VÂN-VĂN

Trò đời

Cuộc đời ai khéo diễn tuồng trò?
Có có không không thì 11 mủi!
Rằng có lý gì nên có vậy,
Bỏ không ai chịu bỏ không đầu!
Nuôi ung đến lớn thò dao mổ,
Rắc thuốc làm mê thỏ ngôn bùa.
Kiết quả mủi cần bùa cũng buồn,
Cốt cho người khổ để minh no.

Tuồng đời trông thấy cũng buồn
cười!
Việc thật xem ra chỉ việc chơi:
Ba bị chín quả ngoài đời trẻ,
Một tiếng hai thúng của nước ai?
Còn dăm e cũng đào càng đất,
Không hề nhưng loan bán cả trời.
Then mây cần khôn khi khép mở,
Chắc đâu lấp mải lại không biết.

Vô danh

THƯỜNG THỨC

NGÂN-HÀNG (Banques)

(Tiếp theo)

Hối phiếu (lettre de change et
billet à ordre)

Từ ngày thương-mại phát-đạt,
nhất là trong sự quốc tế mậu dịch
(échange international) thì sự dùng
tiền tệ hay chỉ phiếu càng ngày càng
tiến lên, người ta chỉ dùng những
hối phiếu mà thôi. Và lại người
mua hàng thường được hậu 30,
60, 90 hay là 120 ngày sau khi nhận
hàng, mới trả tiền cho người bán.
Hối phiếu là một tờ giấy người
bán gửi cho người mua bảo đến
kỳ hạn thì trả tiền kỳ cho một
người khác thay mặt mình, giấy đó
gọi là hối phiếu hay là « lettre de change ».
Cũng có khi người mua hàng gửi
cho người bán một tờ giấy nói
trong một hạn, 30, 60 hoặc 90 ngày
mà sẽ trả cho người bán hoặc cho
người thay mặt một số tiền để
định, giấy ấy gọi là « billet à ordre ».

Vì như Giáp ở Tourane có
banc. A ở Marseille 1000\$00 hàng
và để cho anh A 90 ngày sau
khi nhận được hàng sẽ trả. Khi
gửi hàng đi Giáp viết cho A một
tờ hối phiếu nói rằng trong 90 ngày
sau khi nhận hàng thì trả cho
người nào cầm giấy hối phiếu này
số tiền đã định là 1000\$00. Nếu
Giáp muốn lấy tiền ngay khi đó
thì đem tờ hối phiếu đến cầm cho
nhà Đông-dương Ngân-hàng mà lấy
tiền, sau A trả lại 1000\$00 cho nhà
Đông-dương Ngân-hàng ở Marseille.

Nhà Đông-dương Ngân hàng ở
Tourane trả tiền lời trong 90 ngày,
và tiền phí tổn còn bao nhiêu thì
trả cho Giáp và Giáp gửi trên tờ
hối phiếu mấy chữ: Trả cho nhà
Đông-dương Ngân hàng ở
Tourane. Nhà Ngân hàng ở
Tourane gửi tờ hối phiếu đó
qua nhà Đông-dương Ngân hàng
ở Marseille, đến kỳ nhà Ngân hàng
này sẽ trả A 1000\$00. Như thế
thì Giáp và A không còn nợ nhau
nữa, chỉ hai nhà Ngân hàng bán
cháu trả cho nhau là xong; nhà
Đông-dương Ngân hàng ở Tourane
cũng có thể bán tờ hối phiếu đó
lại cho nhà Pháp-hoa Ngân hàng,
cũng phải chịu tiền lời và phí tổn
như A khi trước, và phải gửi trên
hối phiếu rằng: « Trả cho nhà Pháp-
hoa Ngân hàng ở Tourane ». Nhà
Ngân hàng này hoặc gửi qua Mar-
seille để đến kỳ trả tiền A, hoặc
bán lại cho nhà Ngân hàng khác,
sau A chỉ phải trả lại 1000\$ cho

Một câu so sánh rất kỳ khôi

Bản báo số 234 có trích bình mấy
câu trên bài « Mối bất đầu đã có sự
đang buồn » trong « Pháp-Việt » (tạp-
chí nay thấy ông Alfred Ernest Babut
có bài cái lại trong Pháp-Việt tạp-chí
số 12, đại ý ông nói ông phân nan
như thế là mong cho người Annam
hội hợp mà không chia rẽ. Sau
ông kể chuyện người Pháp giúp
người Nam, mà ông cho câu phê
bình của bản báo « nói nhẹ và
làm mất giá trị hội đồng ấy » là
quá đáng v.v... Ông là người Pháp
mà ông buồn cho sự chia rẽ của
người Annam, nếu không phải xuất
tự ngoài bài báo của ông mà xuất
tự lòng ái ái, thì dầu nói nhẹ
chàng tôi cũng cảm ơn ông, song
bài trước còn nguyên đó, đọc giả đọc
qua thì đủ rõ bản ý ông là thế nào.
Còn bài sau này ông đem việc xung
đột nơi nghị trường mà sánh với
chuyện ăn cắp trên xe lửa! So
sánh như vậy là cũng phải cho là
kỳ khôi vô-lý.

Bài trước kỳ giả nói xung đột
nơi nghị trường là phong khí nước
Pháp truyền sang. Ở nước Pháp
cũng các nước thế chân thế tay đại
nghị sự xung đột đó thường xảy ra
hàng ngày kia, không phải sự xấu,
sao lại sánh với chuyện ăn cắp trên
xe lửa?

Quan Toàn-quyền Pasquier có nói:
« Ngồi thấy người Annam lúc
còn di rợ mà nay đã tập tành
muốn đi tấn bay, tư-tướng thay đổi
chóng như thế ». Ông Babut trước
làm « Đại Việt Tân Báo » cách nay
đã trên hai mươi năm, nay ông
lại sang chủ trương tờ « Pháp Việt
tạp chí » có lẽ ông lấy con mắt xem
người Annam hai mươi năm về trước
mà xem người Annam ngày nay, nên
có câu so sánh kỳ lạ như thế chăng?

Cái một câu so sánh đó thì đủ rõ
bài ông biện bạch ra thế nào, kỳ giả
không cần nói nhiều. X. T. T.

Hay là khi A nhận hàng được
thì gửi cho Giáp ở Tourane một tờ
hối phiếu (billet à ordre) nói rằng
trong 90 ngày sẽ trả 1000\$, khi nhận
được hối phiếu đó hoặc giữ lại đến
kỳ lấy tiền, hoặc bán lại cho nhà
ngân hàng ở Tourane cũng được.
Nhưng thế Giáp cũng phải chịu tiền
lời trong 90 ngày và tiền phí tổn.
Đến hạn A trả lại số tiền 1000\$
cho người nào cầm.

Xem thế thì cách dùng hối phiếu
được tiện lợi cả hai bên: Giáp thì
bán được hàng nhiều mà có tiền
liền để làm việc khác, còn A thì
trong hạn 90 ngày có thể bán lại
hàng đã mua mà lấy tiền trả nợ,
cũng có thể kịp.

Nhất là tránh được sự chuyển
chợ tiền bạc nước này qua nước
khác, để tốn kém nhiều lại không
chắc chắn.

Cũng có khi Giáp và A khởi phở,
rủ nhau đi ăn, khởi phở giao
thiệp với các nhà ngân hàng, mà
cũng trong việc. Khi đó là như thế
này: Giáp ở Tourane bán cho A
ở Marseille 1000\$ gạo, mà có mua
của Binh ở Lyon 1000\$ lúa, Binh
ở Lyon lại có nợ A Marseille 1000\$.
Vậy Giáp bán A trả 1000\$ lại cho
Binh, song Binh lại trả nợ A 1000\$
thì là xong, khởi bên nào trả qua
bên nào. Đó là lời chỉ nói ba người
chứ nếu 5, 10 người cũng được,
khởi phải dùng đến tiền bạc, chỉ
gửi vào sổ sách thì xong cả.

(Còn nữa)
Phan-Ty

NÓI CHUYỆN TÀU

(Tiếp theo)

Bọn quân - nhân phần Tướng
ngày nay đại-dễ có phải. Phụng,
phái Trương, phái Quảng-Tây và
phái Thạch-bùn-Tam; nói « phải »
như « phải » nào nội-dung cũng
rất hỗn-tạp, chỉ có cái mục-dịch
mưu-tư-lợi là đồng-nhất mà thôi.

Phụng-ngọc-Tướng, quá-khứ chẳng
có gì vẻ vang, đã từng theo Ngô-
Bội-Phu làm đại-biêu cho giai-cấp
mất-biện và địa chủ, rồi phần Ngô,
theo Trương-tác-Lam, rồi phần
Trương, sau lại sang du trú ở Nga,
những tiếng « lao-động, bán-nóng »
Phụng cũng đã nhiều khi nói đến.
Cái lối của Phụng thay đổi như vậy,
nhưng cái « cốt » Phụng vẫn như
xưa, không có chủ - nghĩa gì rõ
ràng, đường nào có lợi cho mình
thì đi ngay vào đường ấy.

Các quân-dội của phái Quảng-
Tây ngày nay thì càng hết nói, gồm
Đỗ-tác-Bách và Lý-minh-Thụy là
thuộc về Tả-phái, Lê-hoàn-Viêm
và Dương-dũng-Hay về Trung-phái,
trước đây Trương rồi ủng Trương, nay
lại phần Trương, và bọn Lý-tôn-Nhân,
Hoàng-Thị-Hàng về phải hữu tức
là phái Cựu-Quốc-trước đã bị Trương
chiếm-thắng.

Trương-phát-Khuê xưa nay người
ta vẫn xem như chủ chốt của tả-
phái, chết sống cho cái tôn-chỉ
« Cải-Tổ »; nay xem Trương-phát-
Khuê hợp tác cùng bọn quân-nhân
Quảng-Tây thì thừa biết cái chủ-
nghĩa của Trương viên-hoại là
đường nào? Đành rằng Trương
thế lực có yếu nên mới mưu hợp-
tác cùng bọn quân-nhân Quảng-
Tây để đánh Trương. Nhưng chính
cái lối hợp-tác dung-dị đó nó khiến
ta phải hoài-nghĩ cho tôn-chỉ của
Trương.

Xét đến bọn phần tướng ở phía
bắc Nam-kinh cũng thấy cái tình-
trạng hỗn-lộn như vậy. Thạch-bùn-
Tam xưa nay là kiện-tướng của Trương
về phái Trung-Quốc-Dân-Đảng, nay
bị Trương « liên-nghị ». Trương
muốn lấy có điều gì quân Thạch-
bùn-Tam đánh Quảng-Tây mà triệt
Thạch. Thạch nhào vào vây quân
phần-Trương, phát tuyên-ngôn là
cùng Trương là bọn phần Quốc-Đảng,
Trần-diệu-Nguyên hồi Ninh - Hán
chiến tranh vừa xong, theo mệnh-
lệnh Trương xuống ngả tư đường
Lũng-lài và Tân-Phổ để chặn đường
quân Tôn-Lương-Thành của Phụng-
ngọc-Tướng, đứng cho Tôn kéo
sang Sơn-Đông (nguyên Trương có
hứa với Phụng nếu Phụng không
giúp cánh « Vả-Hàn » thì Trương sẽ
nhượng Sơn-Đông cho Phụng) nay
Trần cũng trở lại phần Trương.
Bọn này lại liên-lạc cùng Đường-
alinh-Trí là một nhà quân-nhân có
tư-tướng « Cải-tổ ».

Quân diện-dội của Trương hiện
gồm sáu sư-đoàn có độ 6, 7 vạn
quân; lại thêm quân Việt có vài
nghìn nữa. Trương phao lên nói
đem đại đội đến cứu viện Quảng-
đông; nhưng kỳ thực viện quân rất
sao « ải ». Trương-phát-Khuê tuy có
tên nói bị thất bại nhưng thế-lực
Trương vẫn mạnh, một trận thất bại
vị tất đã tỏa-chiến được. Về mặt
bắc, bọn phần-Trương nhằm Vả-
Hàn làm chủ-dịch. Vả-Hàn là
một địa-diểm rất trọng-yếu, quân
Lữ-Tri và Cổ-duy-Đông đóng ở đây
căn đây đã bỏ về Nam-kinh để

mong xuống Quảng-Đông. Nay hai
sư-đoàn Lữ, Cổ mà lên Vả-Hàn
thì ở Nam-kinh chỉ còn một mình
Hùng-thúc-Huy thủ phòng. Trong
khi Trương bị nguy-biến như vậy,
lại có tin rằng Trương đã dùng chức
cao quyền trọng mà với Diêm để
phe mình, nghe đầu Diêm đã kéo
quân xuống giúp Trương dẹp Thạch
và Đường, nhưng việc ấy cũng chẳng
có gì gọi xác thực. Hoàng chỉ sau
lại có tin nói rằng Diêm cũng
Trương-học-Lương chủ trương cái
tổ Nam kinh chính phủ lại.

Tướng xưa có phải tư-bản và tả-
phái Tàu giúp tiền giúp của; nhưng
tiền của mà không có quân-dội, thì
Trương cũng phải bó tay. Nếu Diêm
thật lòng giúp Trương mà một mai
Trương chiếm thắng lợi, thì cục-
diện Tàu cũng chẳng cải-lương được
mấy may gì! Trương còn đó, còn
giữ địa-vị độc-tài của mình, chẳng
qua là sống sót, mà sống một ngày
thì một ngày làm bia cho các cuộc
phản-Trương. Nói thế không phải
là nói: nếu Trương bị đổ thì cục-diện
Tàu sẽ cải-lương được đâu! Trương
đổ, biết đâu một anh Trương thứ
hai không xuất hiện? Mà chính bọn
Phụng, Trương, Thạch, Đường,
Lý, Lê đó sẽ không tranh chấp
quyền lợi công nhau nữa sao? Việc
phải Cải-tổ lên chấp-chính là khó
thành tựu được; mà giả phỏng
phải lấy lên để-chức chính-phủ thì
họ có « thất lòng », họ « có thể »
trở lại cái ngôi nội-tranh đi chăng?

Quyền lợi còn chống chọi nhau,
cái tình trạng phân đảng chia phe
tất nhiên phải có, mà những cuộc
binh tranh tất-nhiên phải xảy ra.
Khi nào dân-y Trung-hoa được tự-
do phát-biểu, khi nào « quốc-dân

Trung-hoa đủ sức mà chỉ-phối bọn
mưu lợi riêng, thì nước Trung-hoa
mới được thành vương và nhân-
dân mới khỏi bị bọn gian hùng lợi-
dụng, một mặt thì áp-bức bóc-lột,
một mặt thì đem làm mồi cho
mỗi gươm hòn đạn. Từ
khi dân-quốc thành lập đến nay,
bề ngoài thì nói « nước của dân »
nhưng có sự-thực thì bọn « to
đầu » chiếm hết chủ-quyền, dân-
trí không nâng cao lên được điểm
nào mà dân-y cũng bị đè nén mãi.
Ta thấy dân Tàu bị làm thân
lầm lũi, ta thương cho dân Tàu
và cảm giận bọn quân-nhân. Song
ta phải biết rằng kinh-nghiem là
một trường học rất tốt. Dân Tàu
nhờ trải bao nỗi khổ khổ rồi mới
giác-ngộ địa vị và chức vụ của
mình, mà cái mục-dịch « hạnh-
phúc chung » một ngày kia mới đạt
được.

X. X.
Viết ngày 19 décembre 1929

KỂ NHỚ NGƯỜI QUÊN

Thường năm gần tới các nhà
bước kiết ai cười nhăm. Nhà in nhà
báo cũng thế, do này các nhà mua
báo gửi trả tiền sớm, bản báo rất
chăm-chải thành tinh của các nhà,
và có ghi trên hàng rằng: « tiền báo
nhận rồi » để thay giấy biên lai,
song cũng còn nhiều nhà quên
chưa gửi trả nên bản báo xin nhắc.

Các nhà đại lý báo và
sách, bản báo bao nhiêu, còn lại
bao nhiêu, xin gửi tiền và relevé lại
cho bản quán đăng tiền việc sổ sách
về cuối năm.

Tiếng-Dân

MAU VÀ ĐẸP

Nhà in chúng tôi nhận in đủ các thứ giấy mã số sách thơ thiếp, việc công và việc tư.

Tính giá rất phải chăng.

Đủ các kiểu chữ quốc ngữ, chữ tây và chữ hán. Các ngài xa gần, muốn in thứ gì, xin mời đến hoặc viết thư gửi kiểu mẫu cho bản-quản mà thương-lương.

TIẾNG-DÂN

CHUYÊN LA

Nói lại vấn đề

«Thượng-lưu bản-xử»

Kỳ báo trước có nói cách lựa chọn hạng «Thượng-lưu bản-xử» của một câu học - sinh, nhưng không nói hạng người này ở đâu mà có. Nay xin nói thêm cho rõ hơn.

Một tờ báo nọ có đăng bản dự nghị của Hội đồng thuộc địa nước Pháp định cách sang-lập một hạng «Thượng-lưu bản-xử», - bản-xử nghĩa là các xứ bảo-hộ hay thuộc địa của nước Pháp - để-y nói rằng: quan Toàn-quyền có quyền lựa những người trong xứ cho vào hạng «Thượng-lưu bản-xử». Hạng người ấy không phải thuộc dưới pháp-luật bản-xử mà cũng không được hưởng pháp-luật Pháp; đặc-quyền của họ sẽ có Sắc-lệnh đặc-biệt định.

Nếu bản dự-nghị ấy sẽ thi hành ở Đông-dương, thì ta sẽ có thêm một hạng người «lai» mới, «lai» về mặt pháp-luật. Vấn đề «người lai» về chủng-lộc chưa giải quyết xong mà sắp có vấn đề «người lai» về pháp-luật! Nhân vật này ta mới nghĩ một có hạng mới, mà nay lại có hạng mới đặc-biệt nữa.

A. B.

CÁO-BẠCH

AN SOCIÉTÉ FONCIÈRE DU TONKIN ET DE L'ANNAM (chiếm địa gia ốc hời), là một Hội lập theo thủ cách Hội nước-đan, vốn mười triệu quan tiền Pháp, mới thành lập tại Hà Nội, có lời khải cáo đồng nhân biết rằng kể từ ngày 22 Jula Bân-Hội khai-trương tại nhà số 15 phố Henri Rivière (nhà Hôtel Métropole). Hội-Sở đang ở đây.

Hội giao-dịch bất thỷ những việc thuộc về bất-động-sản, như là mua bán, đổi tráo, cầm cố cũng là quản lý những điền địa gia ốc trong toàn bộ xứ Bắc-kỳ và các tỉnh phía bắc Trung-kỳ cho đến hết địa-phần của Bắc (Tonkine).

Chủ quyền giao-dịch mọi việc này, Bản Hội đã phó thác cho ông LESTERLIN là nguyên công-sứ, nay về hưu, mà mấy năm gần đây cũng đã trải coi qua những việc điền địa gia ốc trong xứ này. Trông ông thì có quan-hệ-sư-hu-tri LACOLLENGE đã coi sóc về mọi việc chuyên-môn.

Chú ý! Chú ý!

AI là chủ tiệm bán thuốc bắc «CHUÂN VÀ SÔNG» nên tìm đến tiệm QUÂN-THẮNG ở đường CANTONNAIS N° 78-80 FAIFO là một nhà buôn bán thuốc bắc, tạp hóa, cửa hàng, trừ danh từ xưa chỉ nay trái đã 30 năm dư trên đường kinh tế, ai ai đều nghe tiếng: Bán ở bán là già cả phải chăng, ai ở xa muốn hỏi giá cả gì, sẵn lòng trả lời ngay.

Xin kính mời quý khách ghé qua.

QUÂN-THẮNG

GIA-ĐÌNH GIÁO-DỤC

(NGUYỄN-VĂN CỦA QUẢ-BẢNG-VĂN, SỞ-SINH-TỬ DỊCH) CHƯƠNG THỨ 6

Những điều cha mẹ nên răn dạy con 9 điều (Tiếp theo)

8 - Cha mẹ không nên nói dối với con, như nói mua vật gì cho nó, thì phải y lời hứa mà cho nó. Nhiều khi cha mẹ muốn cho trẻ con không ra ngoài, nhất là nói rằng: Ông Bì bà Chấn ở ngoài đó v.v. Lúc đó nó tin, nhưng khi lớn thì nó biết cha mẹ nói phỉnh. Lại có một lối nói dối rất vô vị như nói với trẻ con rằng: Mày không phải con tao, mày là con nhà Bần v. v. Trẻ con nghe thế, khóc mà theo hỏi. Theo ý cha mẹ, chúng con nói chơi trong một hồi, mà làm cho trẻ con nghi hoặc, có khi đến đời ba năm mới rõ là cha mẹ nói dối. Những điều như vậy, cha mẹ cũng nên bỏ đi, đừng để cho trẻ con sinh mối cảm tưởng lầm.

9 - Cha mẹ ở trước mặt trẻ con không nên nói những câu không chỉnh đàng, hoặc lời nói dơ, cợt nhả biếm nhạo, vì sẽ khiến trẻ con sinh lòng khinh mạn mà bất chước theo lối hư đó. Minh có lời nhà người ta cũng không nên ở trước con cái người ta mà nói những câu như thế. Ai tới nhà mình mà làm như vậy mình cũng nên đi, đừng cho những lời nói thô bỉ lọt vào trong tai trẻ con.

CHƯƠNG THỨ 7
Mẹ đối với trẻ con, nên biết những điều gì? (5 điều)

1) Người ta thường nói: Giây con trong tháng; là nói trẻ con mới đẻ ra, không nên quá chú cho lành. Nhưng nó mà tập thành cho nó cái tánh cố chấp. Cái tánh trẻ con tập thành đầu tiên nhất là lời người mẹ. Vì cái cố chấp đó có nó thói khác, hoặc là khác mà gây ra; đầu hết nhân con khác không nên mà bằng âm luôn không rời tay ra, tập thành cho nó một cái tánh «không bằng âm thì khác». Từ nữa bằng âm nó cũng không nên, phải bằng nó mà đi dạo vô đạo ra, tập thành cho nó một cái tánh không bằng đi dạo chơi thì khác. Trẻ con bằng đi chơi cũng không biết khác, lại phải lấy tay vô vô nó và gõ cái này cái khác, tập thành cho nó cái tánh «bằng đi chơi mà phải vô hoặc gõ này nọ». Thử nữa nào bằng đi chơi, nào vô hoặc gõ, gõ cũng không biết khác, rồi phải ru, phải hát, thành ra cái tánh «vừa bằng, vừa đi vừa ru, vừa hát». Thậm chí có đem trời lạnh, mà đem khay mua gió mà con khác, người mẹ phải chịu lạnh, ngồi ghế bằng nó đi chơi, vừa ru, vừa hát, đến một cái thời gì thì tạo cho nó một cái cường chấp, càng chịu theo bao nhiêu thì cái tánh càng chấp đó càng bền thêm bấy nhiêu; lúc đầu không cần thiện, sau thành ra khó sửa, cha mẹ phải để ý luôn mới được, vì cái tập quán của trẻ con, phải nhiều gây nên từ lúc ở trong nôi.

(Còn nữa)

QUỐC-TRÁI

Lần thứ 81
(Ra ngày 2 Décembre 1929)
Những số sau này trúng 100\$000 (Tiếp theo)

26.305	33.048	38.620	45.151
26.485	33.399	38.971	45.290
26.506	33.598	39.075	45.294
26.645	33.883	39.235	45.584
26.844	33.889	39.323	45.656
26.874	33.923	39.554	45.900
27.144	34.007	39.564	46.135
27.333	34.243	39.575	46.194
27.384	34.368	39.659	46.331
27.432	34.617	39.814	46.398
27.756	34.748	39.817	46.578
27.900	34.849	39.826	46.647
27.934	34.941	39.853	46.952
28.006	35.024	39.929	47.096
28.210	35.144	39.999	47.720
28.213	35.301	40.247	47.817
28.282	35.306	40.334	47.839
28.400	35.376	40.401	47.892
28.433	35.499	40.558	47.904
28.521	35.529	40.613	48.237
28.538	35.574	40.785	48.431
28.690	35.606	40.912	48.540
28.701	35.612	40.980	48.824
28.793	35.647	41.265	49.332
28.870	35.812	41.352	49.918
29.217	36.031	41.375	49.989
29.475	36.067	41.410	50.379
29.574	36.084	41.473	50.444
29.677	36.129	41.704	50.652
29.873	36.219	41.747	50.756
29.949	36.307	41.762	50.871
30.196	36.391	41.787	51.320
30.396	36.489	41.822	51.350
30.441	36.592	41.855	51.626
30.555	36.741	41.856	51.637
30.641	36.767	42.194	51.744
30.833	36.884	42.331	51.812
30.852	36.925	42.399	51.993
30.879	37.109	42.465	52.443
30.918	37.133	42.509	52.755
31.197	37.139	42.748	52.983
31.657	37.232	42.855	53.079
31.845	37.309	43.003	53.349
31.849	37.439	43.209	53.508
31.856	37.444	43.244	53.600
32.018	37.569	43.283	53.681
32.134	37.686	43.833	53.707
32.191	37.717	44.138	53.745
32.272	37.730	44.207	53.784
32.285	37.760	44.288	53.916
32.351	37.938	44.418	53.985
32.483	37.954	44.546	54.307
32.651	38.117	44.841	54.557
32.683	38.307	44.881	54.583
32.886	38.319	44.971	54.622
33.030	38.521	44.990	54.616
33.031	38.582	45.126	54.753

(Còn nữa)

ĐỘC-GIA LUẬN-DÀN

LẠI BÀN VỀ PHONG TRAO THỂ THAO

Trong báo Tiếng-dân số 238 ra ngày 1er Décembre, có đăng bài «P. ong - tráo thể - thao» của ông Tinh-Tiên. Bài gọi là «phong tráo thể» có nhiều người «xu hướng» (1), đến kỳ không cần nói nữa. Đối với phái người «xu hướng» thể thao (1) tôi viết «xu hướng» (có dấu kép) là để chỉ riêng các xu hướng đặc biệt, của một hạng người. Nếu xu hướng đồng đẳng nghĩa, thì xu hướng thể thao là một điều rất tốt.

đó, bài của ông Tinh-Tiên không khác gì một vôi nước, là đem rưới vào đồng lúa đang chạy về lòng nao nức thể thao của mỗi người; lời lẽ tuy chỉnh đàng, nhưng chắc là người thích nghe. Về phần tôi, tôi rất đồng ý với ông T. T., vậy xin bàn góp thêm mấy lời:

Có lẽ nói: «Chính phủ hoan nghênh phong trào thể thao, nào giúp tài chính nào đặt đài tưởng niệm» mục đích là «dùng thể dục làm đường kính cho giống nước tinh thần của người mình». Nói như vậy nghĩa là thế nào? Cái chính sách «dùng thể dục» ấy trên lịch sử ta cũng thường thấy. Ở Pháp vào khoảng mấy năm 1855-1860, dân chúng đối với chính phủ rất lấy làm bất mãn. Vua Napoléon - Luân đệ tam thiết lập để chế từ năm 1852, biết tình thế khó khăn, nhưng cứ chạy vạy ngược xuôi chờ chưa chịu nhượng bộ. Bấy giờ, Ý-dại-lợi một phần Áo thống trị, vua xứ Piemonte là Victor Emmanuel cũng mấy nhà anh kiệt Cavour và Garibaldi muốn mưu cuộc thống nhất của Ý và xin Napoléon giúp sức. Ở Pháp, phái Or-dre hết sức phản đối, chủ trương «bất can thiệp», còn phái «tự do» thì hết sức vận động cho vua Napoléon giúp cho nước Ý nên yếu kia. Vua Napoléon vẫn không muốn giúp Ý, nhưng sau nghĩ rằng «can thiệp» là một cách đào kênh cho giống nước tinh thần dân Pháp» bèn đổi ý kiến quyết giúp sức cho vua Emmanuel. Dân Pháp chú ý về ngoại quốc, nên trong nước được yên ổn một thời. Thế là dùng «ngoại giao làm đường kính cho ngon tráo» phản đối vậy. Chuyện bên Tây và chuyện bên Nam xa cách nhau nhưng nhiều khi giống nhau hết. Từ như việc Pháp-Ý với «phong tráo thể thao» ở ta bây giờ.

Nhưng chẳng nói đâu xa, cái lòng xu hướng đặc biệt chẳng tỏ rõ mỗi lần lạc của người mình sao? Thế thao là để mở mang thân thể, cho tinh thần được thoải hoạt và làm công này việc nọ được nhàn; độc giả ai cũng công nhận mục đích thể thao là như vậy. Nếu hăm mộ thể thao, mà hiệu mục đích của thể thao, thì không có gì bổ ích bằng. Nhưng phần nhiều người mình hăm mộ một cách khác hẳn, không xét mục đích thể thao là thể nào mà chỉ lo rước xách vị vô địch là gì, và chú tâm ai được giải thưởng ba-lông, đến nỗi sinh lòng ghen ghét «vô địch» và tưởng rằng thể thao và vô địch là hai tiếng đi đôi cũng cặp đôi với nhau. Có người sẽ nói: thích thể thao thì phải trọng các người giỏi thể thao, chẳng qua là một cách khuyến khích thể dục mà! Hiểu

HỘI VẠN-QUỐC TIẾT-KIỆM

NƠI CẤT TIỀN LÂM VỐN - NƠI DƯ TIỀN CỎ-PHÂN - CỦA NGƯỜI BẮC-TRUNG-LẬP RA
Đại-cuộc ở tỉnh Thượng-Hải (China) 7, Avenue Edouard VII
Vốn của Hội: 65.000 lượng bạc Trung-Hoa (đồng một nửa) và 2.000.000 phật-lạng Đại-pháp (đồng một nửa)
Tinh số đến ngày 31 Decembre 1927, Hội sẽ tích được 28.345.000 đồng bạc Hong Kong dollars cất tại Thượng-Hải.

TỔNG-CUỘC LỚN Ở ĐÔNG-PHÁP: 25 Rue Gaymeier SAIGON - máy số n° 571
PHIẾU-COI và TRƯNG-KY và BẮC-KY: 19 Rue Bayou, Delorme HANOI - máy số n° 889

LỢI LẬP DƯỚI QUYỀN CHÁNH-PHỦ ĐÔNG-PHÁP KIỂM CỎ
Số bạc từ tích của Hội gửi tại Kho bạc-lớn của Nhà-Nước ở Saigon.

Muốn bà-tiền cho có cái vốn, hoặc để dành cho con gái khi vu-quai, thì nên lấy một Phiếu (BON) của Hội

VẠN-QUỐC TIẾT-KIỆM

GIÁ PHIẾU, NGƯỜI CHỦ PHIẾU ĐƯỢC LÃNH LA

Một ngàn đồng

SỐ TÊN NHỮNG NGƯỜI DẠI-LÝ Ở TRUNG-KY

TÊN TỈNH	DANH HIỆU CÔNG CHỦ Ở CỦA NHỮNG NGƯỜI DẠI-LÝ
Thanh-Hoa	M.M. Hải-Tường-Lân, Hồng-Lô-Tự-Khánh, hươu-tri, 130 Grand'rue à Thanh-Hoa.
Vinh-Bến-thuy	Lâm-quang-Nghị, chủ hiệu sách «Thanh-đức», rue Marchal Foch à Vinh. Thợ cho M. Hoàng-Cúc xin thôi.
Ha-Tĩnh	Vũ công Hòa, hàng làm việc kiểm-bộ, Ex-Institutear, chủ nhà Văn-hương ở Hà Tĩnh.
Quảng-Binh	Hồ quí-Tăng, Thương-mại ở Donghoi.
Quang-Trí	Thạch-Lân, chủ nhà Khách-sạn hiệu Lion, rue Thach-Lân à Quảng-Trí.
Huế	Tôn Thất-Bà, Tư-Giáo, ở hiệu chụp bóng Tăng-Vinh, rue Paul Bert à Huế.
Faifo	Trần Đại-Sơn, Quang-Lộc-Tự-Khánh, hươu-tri à Faifo.
Quang-Ngai	Trương Quang-Luyến, chủ nhà Khách-sạn à Quang-Ngai.

thể là làm! Mở mang thể dục, không những là làm cho số người đánh vợt đá banh ngày càng nhiều, mà lại là giảng cho họ hiểu mục đích của thể thao nữa. Hào hừ danh lóc loẹt mà vào trường thể thao, thì sao gọi là chấn phát thể dục được! Người An-nam mình xưa lấy đường làm quan mà khuyến khích học văn, ngày nay vì cái bằng «đip-lôm» và danh thể «thông kỹ» mà «chấn phát» (1) tri dục, thể thao kể đi học thì có thể nói là nhiều; nhưng nhân tài An-nam ta ra thế nào? bất kỳ việc gì, lấy cái lòng háo danh của mình mà làm thì hiệu quả sẽ toàn là hào huyền, gương trước rõ ràng, ai có mắt cũng đều thấy.

phải hiểu mục đích chân chính, nhằm đó mà bước tới được hươu nào tới bước nấy. Bằng như ham mê lối «thể dục» mà không hiểu là một điều sẽ có ảnh hưởng không tốt như lối học làm quan ta vậy.

HẢI-TRẦN

VIỆC THỂ GIỚI

A-ĐÔNG

TRUNG HOA

Diêm-tích-Son

Thái độ Diêm-tích-Son của một mô-lam. Kể thì nói Diêm-tích-Son hiệp công Trương-bác-Lương. Có tin lại nói Trương bác giao quyền quân-chỉ-huy cho Diêm-tích-Son, cho nên Diêm-chiú giúp Trương đánh Dương-sinh-Trí.

(Tin ngày 8 Decembre)
Diêm-tích-Son và Trương-bác-Lương phát điện-văn nói yêu cầu các nhà quân nhân «thời việc nội tranh, xin cải-thể chính-pháp Nam-kinh lại và yêu cầu bọn quân, nhân bị quốc-dân không tin nhiệm (những ai?) phải từ chức».

Phùng Ngọc Tường
Trong khi Diêm và Trương tỏ thái độ như vậy, Quốc-dân-Quân của Phùng-ngọc-Tường tỏ-chức lại, gây nên mối hiểm-tượng khá lớn cho Nam-kinh.

Đường sinh Trí
Quân đội Đường-sinh-Trí đã kéo đến và-thắng-quan, trước có tin nói Đường đến Vũ-Hán là không xác-thực.

Tin ngày 17 Dec - Vì quân ở biên-cảnh Hà Nam không nhất trí đánh Trương, nên Đường-sinh-Trí tạm hoãn chưa tiến đánh Hồ-Bắc. Hà-Thành-Tôn theo lệnh Trương-giới-Tha h kéo quân đến Tân-Dương được đánh Đường-sinh-Trí, định ngày 17 này từ Nam-kinh khởi hành.

Tin ngày 18. - Tin Nam-kinh nói rằng quân Hà-dân-Dân cùng quân Đường tiếp xúc ở Tân-Dương, Đại-bộ hai sư-đoàn Trương-dinh-Vân và Lưu-Trí tập-trung ở Vũ-thăng-Quan, đợi mệnh lệnh sẽ vào Hà-nam đánh Đường.

Thạch hân Tam
(Tin ngày 17 Decembre)

Ở đường Tân-phổ-thiết-lộ, quân Thạch-hân-Tam cùng quân Trương-tung tiếp xúc nhưng không kích-lực. Tiền-phong quân Thạch hân Tam đã đi từ-Hạ-jôn. Tin ngày 18. - Theo tin tức Nam-kinh

ƯỚC-MÀM BẮC-ĐẦU của HỘI ĐỒNG-LỆ THƯƠNG-CỤC QUẢNG-BÌNH

gần đến 15.000\$00 - Tổng cục ở Đông-hải - Bán buôn và bán lẻ
Thư và tiểu học xin các ngài gửi cho M. TRẦN-NHẤT-TÂN Đông-hải

Xin có câu hát rằng:
Ai về Nhị-Lô công em,
Xem sạp Bắc-Đầu lợi xem có Kinh.
Đấy là của ở Quảng-Bình,
Cơm ngon mắm ngọt có mình với ta.
Mà thật, không có đến ngon bằng của ở Nhị-Lô tỉnh Quảng-Bình gọi vị của trời cho, vậy nên chúng tôi đặt cửa; tại Nhị-Lô mà chế-tạo nước mắm rất tinh khiết; theo các phong-giao gọi là «ƯỚC-MÀM BẮC-ĐẦU».
Ai ăn gói, ai ăn chén, ai ăn chén, xin nhớ nhà người nhà mình ở nước mắm Bắc-Đầu vừa thơm vừa ngon.
Các người có chân hội
Đồng-lệ thương các
Đại-lý của hội:
M.M. Đinh-Lý coi sóc các việc làm tại xưởng.
Lương-thị-Sâm cai-saler.
Trần-nhật-Tân thay mặt hội cả trong ngoài.
Toàn bộ Bắc-kỳ: HẢI-VI-LUẬT 79 Rue des Flandres Hanoi
Hố: TRẦN-LONG Hanoi-Gia-Lang Hố.

Hỡi các cụ già, bà cả, thường hay đau xương

rức gân mau dùng:

MAO-KÊ-TỬ-U

Rượu chữa tê, phong-thấp rất linh hiệu
Bệnh phong-thấp là tại đàm sương giáng gió, ở chỗ âm thấp mà bị khí thấp xâm nhiễm vào mình, chạy khắp đầu xương làm cho trong người buồn bã, tay chân rức mỏi, đi đứng chẳng yên, đau lưng, mình mẩy mỏi mệt, có gân vận vận... cứ có bệnh tê, phong-thấp là đến dùng được cả.
Mỗi chai lớn là 1\$80
- chai trung là 0.80
- chai nhỏ là 0.20

Bản Dược-phòng và các nơi đại-lý đều có sách thuốc phát

AI MUỐN DA MẶT TƯƠI TỐT

Mau dùng

TÂY-THI-LỘ

Là thứ nước hoa trừ trừ trừ cá không đầu bằng
Thứ nước này mới thơm tho phi thường dùng để trừ những trường ở da mặt như là trứng cá, tàn nhang và nhàn nhàn, sẵn sủi nổi những mụn con ở mặt dùng đến nước này xoa đủ rằng da mặt xấu đến đâu cũng trở nên tươi tắn thật là một thứ nước giúp công trang điểm cho người ta không II vậy.

Mỗi lọ giá: 0\$30

ĐẠI-QUANG ĐƯỢC-PHÒNG

Tiệm-chánh: n° 46 B° Tổng-dốc-Phương CHOLON Téléphone 19

47 phố hàng Đường HANOI giầy số 805

Chi điểm: 108 phố Khách HAIPHONG - 118

